

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ІМЕНІ ГЕРОЇВ ЧОРНОБИЛЯ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КАДРОВА ПОЛІТИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ІЗ
ПЕРСОНАЛОМ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ»

циклу професійної обов'язкової підготовки
за освітньо-професійною програмою «Цивільний захист»
підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
у галузі знань 26 «Цивільна безпека»
за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

Рекомендовано кафедрою управління у
сфері цивільного захисту на 2022-23
навчальний рік. Протокол від 23 серпня
2022 року № 1.

Силабус розроблено згідно робочої програми навчальної дисципліни «Кадрова політика та організаційні аспекти роботи з персоналом служби цивільного захисту».

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Кадрова політика та організаційні аспекти роботи із персоналом служби цивільного захисту» спрямовані на формування та розвиток у майбутніх фахівців комплексу теоретичних знань і умінь щодо розробки та здійснення кадрової політики в органах і підрозділах цивільного захисту, добору та розставлення персоналу, його оцінки та навчання, забезпечення цілеспрямованого використання персоналу органів і підрозділів цивільного захисту.

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння навичками виявлення проблеми та обґрунтування кадрових рішень, методами прийняття рішень в умовах невизначеності, навичками пошуку, збирання та аналізу інформації.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що здобувачі здатні на підставі одержаної інформації приймати оптимальні кадрові рішення та оцінювати їх наслідки.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Сергій ТАРАСОВ, кандидат технічних наук
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет № 316.
E-mail	tarasov_serhii@chipb.org.in
Наукові інтереси	Державна політика у сфері цивільного захисту
Професійні здібності	Професійні знання і значний досвід роботи у викладанні технічних, гуманітарних дисциплін
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Автор та співавтор 3 колективних монографій, понад 45 наукових фахових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях. Профіль в Orsid: 0000-0002-5217-9239

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Інституту (<https://chipb.dsns.gov.ua/> p).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щоп'ятниці з 16.00 до 16.45 в навчальній аудиторії №129. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни є: підготовка здобувачів вищої освіти, здатних застосовувати на практиці комплексу теоретичних знань і умінь щодо розробки та здійснення кадрової політики в органах і підрозділах цивільного захисту, добору та розставлення персоналу, його оцінки та навчання, забезпечення цілеспрямованого використання персоналу органів і підрозділів цивільного захисту; розвитку здатності до самостійного оволодіння знаннями; формування навичок творчого мислення та здатності до професійного саморозвитку; формування системи поглядів в області роботи з персоналом, яка дозволить забезпечити ефективне виконання професійних завдань.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	професійно обов'язкова	професійно обов'язкова
Рік підготовки	2-й	2-й
Семестр	3-й	3-й
Обсяг дисципліни:		
- в кредитах ЄКТС	3	3
- кількість модулів		
- загальна кількість годин	90 год.	90 год.
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	20 год.	10 год.
- практичні заняття (годин)	0 год.	0 год.
- семінарські заняття (годин)	20 год.	1 год.
- лабораторні заняття (годин)	0 год.	0 год.
- курсовий проект (робота) (годин)	0 год.	0 год.
- інші види занять (годин)	0 год.	0 год.
- самостійна робота (годин)	50 год.	29 год.
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	30 год.	0 год.
- підсумковий контроль	Іспит (6 годин)	Іспит (6 годин)

Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення наступних навчальних дисциплін: ОК09 «Сучасні управлінські, інформаційно-психологічні технології», ОК10 «Державна система цивільного захисту».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Цивільний захист» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Результати навчання	РН
Ефективно управляти складними робочими процесами у сфері цивільної безпеки, у тому числі непередбачуваними та такими, що потребують нових стратегічних підходів; об'єктивно оцінювати результати діяльності персоналу та колективу	РН02.
Розробляти та реалізовувати ефективні заходи, спрямовані на регулювання та забезпечення цивільної безпеки	РН05.
Доносити професійні знання, власні обґрунтування та висновки до фахівців та широкого загалу, володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення навчальних занять.	РН10.

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	К
Здатність приймати обґрунтовані рішення	К03.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	К07.
Здатність приймати ефективні рішення, керувати роботою колективу під час професійної діяльності.	К08.
Здатність до превентивного і оперативного (аварійного) планування, управління заходами безпеки професійної діяльності.	К09.
Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців та нефахівців.	К15.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни

РОЗДІЛ І. ФУНКЦІОНАЛЬНІ, ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ ЦЗ.

Тема 1.1. Трудові правовідносини в органах та підрозділах цивільного захисту.

Тема 1.2. Порядок вивчення та відбору кандидатів на службу на посади рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.

Тема 1.3. Порядок проходження служби особами рядового та начальницького складу.

Тема 1.4. Порядок присвоєння спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.

Тема 1.5. Адаптація персоналу. Організація наставництва в органах та підрозділах цивільного захисту.

Тема 1.6. Порядок атестування особового складу.

Тема 1.7. Професійна підготовка персоналу.

Тема 1.8. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту. Порядок проведення службових розслідувань.

Тема 1.9. Організація проведення службових розслідувань. Порядок розгляду та обліку звернень громадян.

Тема 1.10. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в органах і підрозділах цивільного захисту.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	індивідуальне науково-дослідне завдання	самостійна робота	модульна контрольна робота	
3 - й семестр						
РОЗДІЛ І. ФУНКЦІОНАЛЬНІ, ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ ЦЗ						
Тема 1.1. Трудові правовідносини в органах та підрозділах цивільного захисту.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.2. Порядок вивчення та відбору кандидатів на службу на посади рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.3. Порядок проходження служби особами рядового та начальницького складу.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.4. Порядок присвоєння спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.5. Адаптація персоналу. Організація наставництва в органах та підрозділах цивільного захисту.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.6. Порядок атестування особового складу.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.7. Професійна підготовка персоналу.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.8. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту. Порядок проведення службових розслідувань.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.9. Організація проведення службових розслідувань. Порядок розгляду та обліку звернень громадян.	9	2	2	-	5	-
Тема 1.10. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в органах і підрозділах цивільного захисту.	9	2	-	-	5	-
Разом за розділом І	90	20	18	-	50	2
Усього годин	90	20	18	-	50	2

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма здобуття освіти					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
3 - й семестр						
РОЗДІЛ І. ФУНКЦІОНАЛЬНІ, ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ ЦЗ						
Тема 1.1. Трудові правовідносини в органах та підрозділах цивільного захисту.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.2. Порядок вивчення та відбору кандидатів на службу на посади рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.3. Порядок проходження служби особами рядового та начальницького складу.	9	1	1	-	2	-
Тема 1.4. Порядок присвоєння спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.5. Адаптація персоналу. Організація наставництва в органах та підрозділах цивільного захисту.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.6. Порядок атестування особового складу.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.7. Професійна підготовка персоналу.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.8. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту. Порядок проведення службових розслідувань.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.9. Організація проведення службових розслідувань. Порядок розгляду та обліку звернень громадян.	9	1	-	-	3	-
Тема 1.10. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в органах і підрозділах цивільного захисту.	9	1	-	-	3	-
Разом за розділом	90	10	1	-	29	50
Усього годин	90	10	1	-	29	50

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість годин
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНІ, ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ ЦЗ.		

1.	<p>Лекція 1.4. Трудові правовідносини в органах та підрозділах цивільного захисту.</p> <p>1. Укладання та припинення дії контракту про проходження служби цивільного захисту.</p> <p>2. Підстави припинення трудового договору.</p> <p>3. Трудова дисципліна.</p>	2
2	<p>Лекція 1.2. Порядок вивчення та відбору кандидатів на службу на посади рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.</p> <p>1. Основні напрямки діяльності з відбору кандидатів на службу. Джерела заміщення посад рядового і начальницького складу.</p> <p>2. Етапи вивчення кандидатів на службу.</p> <p>3. Особова справа.</p>	2
3.	<p>Лекція 1.3. Порядок проходження служби особами рядового та начальницького складу.</p> <p>1. Нормативно-правове регулювання порядку проходження служби в органах і підрозділах цивільного захисту.</p> <p>2. Граничний вік перебування на службі.</p> <p>3. Пенсійне забезпечення осіб рядового і начальницького складу.</p>	2
4.	<p>Лекція 1.4. Порядок присвоєння спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.</p> <p>1. Присвоєння перших спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.</p> <p>2. Строки вислуги в спеціальних званнях.</p> <p>3. Знаки розрізнення рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.</p>	2
5.	<p>Лекція 1.5. Адаптація персоналу. Організація наставництва в органах та підрозділах цивільного захисту.</p> <p>1. Поняття і види адаптації персоналу.</p> <p>2. Організація наставництва.</p>	2
6.	<p>Лекція 1.6. Порядок атестування особового складу.</p> <p>1. Поняття та завдання атестації. Етапи проведення атестації.</p> <p>2. Атестаційні комісії: склад, завдання, обов'язки. Вища атестаційна комісія ДСНС України.</p> <p>3. Реалізація висновків атестування. Підсумки атестування.</p>	2
7	<p>Лекція 1.7. Професійна підготовка персоналу.</p> <p>1. Організація професійної підготовки</p> <p>2. Організація службової підготовки осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.</p>	2
8	<p>Лекція 1.8. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту. Порядок проведення службових розслідувань.</p> <p>1. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу.</p> <p>2. Порядок застосування заохочень та дисциплінарних стягнень.</p> <p>3. Облік заохочень і дисциплінарних стягнень.</p>	2
9	<p>Лекція 1.9. Організація проведення службових розслідувань. Порядок розгляду та обліку звернень громадян.</p> <p>1. Порядок проведення службових розслідувань.</p> <p>2. Права посадових осіб підрозділів внутрішньої безпеки при проведенні службового розслідування;</p> <p>3. Права осіб, у відношенні яких проводиться службове розслідування.</p>	2
10	<p>Лекція 1.10. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в органах і підрозділах цивільного захисту.</p> <p>1. Організація соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного</p>	2

захисту. 2. Організація та проведення індивідуальної виховної роботи. 3. Організація діяльності Загальних зборів осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.	
Всього:	20

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІОНАЛЬНІ, ЗМІСТОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ ЦЗ.		
1.	Тема 1.1. Трудові правовідносини в органах та підрозділах цивільного захисту.	2
2	Тема 1.2. Порядок вивчення та відбору кандидатів на службу на посади рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту.	2
3	Тема 1.3. Порядок проходження служби особами рядового та начальницького складу.	2
4	Тема 1.4. Порядок присвоєння спеціальних звань особам рядового та начальницького складу служби цивільного захисту.	2
5	Тема 1.5. Адаптація персоналу. Організація наставництва в органах та підрозділах цивільного захисту.	2
6	Тема 1.6. Порядок атестування особового складу.	2
7	Тема 1.7. Професійна підготовка персоналу.	2
8	Тема 1.8. Службова дисципліна осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту. Порядок проведення службових розслідувань.	2
9	Тема 1.9. Організація проведення службових розслідувань. Порядок розгляду та обліку звернень громадян.	2
10	Тема 1.10. Організація соціально-гуманітарної роботи з персоналом в органах і підрозділах цивільного захисту.	-
22	Підсумкова модульна робота	2
Всього:		20

Орієнтована тематика індивідуальних завдань у вигляді рефератів, тез доповідей, доповіді на конференції:

Підбір персоналу: іспити, анкетування, співбесіди та центри оцінки.
Кадрові інтерв'ю і організація їх проведення.
Джерела і аналіз первинної інформації про персонал.
Порівняльна характеристика методів оцінки персоналу.
Джерела і методи залучення персоналу.
Принципи і методи відбору персоналу.
Формування персоналу і визначення його чисельності.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: повсякденне спостереження за навчальною роботою здобувача вищої освіти,

опитування та виставлення балів кожного практичного заняття, виконання та захист контрольної роботи, екзамен.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, контрольної роботи.

Підсумковий контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі іспиту.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Денна форма навчання

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	10	-	-
	практичні заняття	10	2	20
	модульна робота	1	20	20
Разом за модуль 1				40
Індивідуальні завдання (науково-дослідне)				10
Разом за поточний контроль				50
II. Підсумковий контроль (екзамен)				50
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Заочна форма навчання

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	7	-	-
	практичні заняття	1	10	10
	контрольна робота	1	50	50
Разом за модуль 1				60
Разом за поточний контроль				60
II. Підсумковий контроль (екзамен)				40
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль (денна форма навчання)

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському занятті:

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти (денна форма навчання)

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.
---	--

Доповнення виступу:

1 бал – отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бал - отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

Бали отримані здобувачем вищої освіти за результатами поточного контролю з дисципліни викладач оголошує в кінці кожного практичного заняття та виставляє в Журнал обліку роботи академічної групи.

Сумарна кількість отриманих балів з кожного виду навчальної діяльності здобувача вищої освіти за різними формами поточного контролю виставляється викладачем у Журнал обліку роботи академічної групи.

Сума балів, яку накопичив здобувач вищої освіти в результаті поточного навчання є складовою загальної підсумкової оцінки з дисципліни відповідно до виду підсумкового контролю.

Максимальна кількість балів за поточний контроль складає 40 балів.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (35 балів) з навчальної дисципліни, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання запланованих у силабусі завдань, які не були ним/нею попередньо виконані або були виконані незадовільно.

У разі невиконання здобувачем жодного із обов'язкових видів навчальної діяльності (робіт), зазначених у силабусі освітньої компоненти / навчальної дисципліни, його результат оцінюється у «0» балів. Здобувач не допускається до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за поточний контроль протягом семестру становитиме менше 35 балів.

При наявності «непрохідного мінімуму» поточного контролю напередодні екзамену викладач подає доповідну декану факультету про недопуск здобувача, про що видається розпорядження і здобувач не допускається до складання екзамену як такий, що не виконав індивідуальний навчальний план. Відмітка про недопуск у заліковій/екзаменаційній відомості робиться за наявності розпорядження декана. На дату складання екзамену (заліку), здобувачу на екзамені (заліку) виставляється «не допущений».

Модульний контроль (денна форма навчання)

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання модульних контрольних робіт:

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань здобувачів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Критерії підсумкового модульного оцінювання знань здобувачів (денна форма навчання)

Письмова контрольна робота або тестування	Критерії оцінювання
14-20	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
8-13	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
6-8	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3-6	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-3	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Модульний контроль проводиться після кожної логічно завершеної частини (змістового модуля) навчальної дисципліни у вигляді модульної контрольної роботи.

Час та місце проведення модульного контролю визначається викладачем за погодженням з навчальним відділом.

Форми проведення модульного контролю, система та критерії оцінювання зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни та у даному документі.

При модульному контролі оцінюванню підлягають: розуміння та засвоєння певного матеріалу; вироблення навичок проведення розрахункових робіт; вміння

вирішувати конкретні задачі та ситуаційні вправи, самостійно опрацьовувати тексти, здатність публічно чи письмово подати пройдений матеріал.

До виконання модульного контролю здобувач вищої освіти допускається незалежно від результатів поточного контролю.

Сума балів, яку накопичив здобувач вищої освіти за результатами виконання модульних контрольних робіт є складовою загальної підсумкової оцінки з дисципліни відповідно до виду підсумкового контролю.

Результати модульного контролю виставляються викладачем у Журнал обліку роботи академічної групи.

Максимальна сумарна кількість балів за модульний контроль складає 10 балів.

Поточний контроль (заочна форма навчання).

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті:

10 балів – практична робота здобувачем виконана в повному обсязі;

9 балів – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки; 8 балів – робота виконана майже на 90% від загального обсягу;

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу;

6 балів – здобувач виконав роботу лише від 70% до 79% від загального обсягу;

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу;

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу;

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу;

2 бали – обсяг виконаного завдання складає від 10% до 19% від загального обсягу;

1 бал – в цілому обсяг виконаного завдання складає менше 10% від загального обсягу;

0 балів – практичне завдання здобувачем не виконане.

Контрольна робота (заочна форма навчання)

Критерії оцінювання контрольна робота за підсумком її захисту (співбесіди):

50 балів – контрольна робота виконана в повному обсязі, здобувач повністю володіє навчальним матеріалом за темою завдання; 30 балів – робота виконана в обсязі до 90%, але допущені незначні помилки, здобувач володіє навчальним матеріалом;

30 балів – робота виконана в обсязі до 70% від загального обсягу, здобувач на достатнім рівні розуміє зміст навчального матеріалу але має деякі труднощі в поясненні окремих частин роботи;

20 балів – обсяг виконаних завдань по роботі становить 50% від загального обсягу, здобувач припускає помилки у відповіді на питання за темою роботи;

0 балів – здобувач виконав роботу менше ніж на 50% від загального обсягу.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні та внутрішньо-предметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), уміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Індивідуальні завдання (науково-дослідне) (заочна форма навчання)

Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Індивідуальне завдання є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової або усної (презентації) відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«10» балів – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, обґрунтована власна точка зору (алгоритм вирішення проблемних ситуацій, розробка плану дій, пакету заходів, моделювання тощо).

«4-5» бали – недосить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання дослідного та творчого характеру.

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатньо змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Підсумковий контроль (заочна форма навчання)

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі екзамену.

Кожен екзаменаційний білет складається з двох завдань (питань). Відповіді повинні обґрунтовуватись з посиланням на існуючу нормативно – правову базу, практику діяльності суб'єктів забезпечення цивільного захисту та максимально повно розкривати зміст питань.

Знання оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів. Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

40 балів – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом за питаннями білету, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного та практичного питання, правильно розв'язав усі задачі з повним дотриманням вимог до виконання;

35 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного та практичного питання. При наданні відповіді на питання білету не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

30 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки при виконанні теоретичного і практичного завдання, надає відповіді на додаткові питання;

20 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Недостатньо розкриті зміст теоретичних питань та практичного завдання білету, допускаючи при цьому суттєві неточності, надає позитивні відповіді на додаткові питання;

10 балів – володіє теоретичним і практичним навчальним матеріалом одного з питань білету, з іншого відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом по жодному питанню та не в змозі його викласти та виконати, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Теоретичні питання до розділу № 1:

1. Роль та місце роботи з персоналом в системі управління органів та підрозділів цивільного захисту.
2. Типи кадрової політики організації.
3. Місце кадрової служби в системі органів і підрозділів цивільного захисту.
1. Організація відбору та вивчення осіб, які приймаються на службу цивільного захисту.
2. Порядок укладення контракту про проходження служби цивільного захисту.
3. Облік кадрів в системі ДСНС України.
1. Присвоєння та позбавлення спеціальних звань, пониження та поновлення у спеціальних званнях.
2. Призначення на посади та переміщення по службі.
3. Надання відпусток особам рядового і начальницького складу.
4. Звільнення зі служби.
5. Особливості пенсійного забезпечення осіб, звільнених зі служби в органах та підрозділах цивільного захисту.
1. Мета та завдання атестування особового складу.
2. Атестаційні комісії органів та підрозділів цивільного захисту.
3. Права та обов'язки начальників при атестуванні особового складу.
4. Порядок організації, підготовки, проведення атестування та затвердження висновку атестаційної комісії. Реалізація висновків атестування.
1. Службова дисципліна, права та обов'язки осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту щодо її додержання.
2. Види заохочення та дисциплінарних стягнень і порядок їх застосування.
3. Порядок проведення службових розслідувань.
1. Загальні засади проведення соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.
2. Організація та проведення індивідуальної виховної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.
3. Наставництво в органах і підрозділах цивільного захисту.
1. Організація професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.
- Порядок формування кадрового резерву для заміщення вакантних посад, просування по службі та направлення на навчання осіб рядового і начальницького складу в органах і підрозділах цивільного захисту.
1. Поняття робочого часу і часу відпочинку в органах управління і підрозділах цивільного захисту.
2. Трудова дисципліна. Порядок застосування заохочень та дисциплінарних стягнень до працівників.

Підсумковий контроль.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені:

Бали	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів

	та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання підсумкового контролю. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
25-34	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань підсумкового контролю.
15-24	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань підсумкового контролю.
5-14	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю.
1-4	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання підсумкового контролю.

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

2. Види заохочення та дисциплінарних стягнень і порядок їх застосування.

3. Порядок проведення службових розслідувань.

1. Загальні засади проведення соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.

2. Організація та проведення індивідуальної виховної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту.

3. Наставництво в органах і підрозділах цивільного захисту.

2. Організація професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту.

Порядок формування кадрового резерву для заміщення вакантних посад, просування по службі та направлення на навчання осіб рядового і начальницького складу в органах і підрозділах цивільного захисту.

1. Поняття робочого часу і часу відпочинку в органах управління і підрозділах цивільного захисту.

2. Трудова дисципліна. Порядок застосування заохочень та дисциплінарних стягнень до працівників.

1. Роль та місце роботи з персоналом в системі управління органів та підрозділів цивільного захисту.
2. Типи кадрової політики організації.
3. Місце кадрової служби в системі органів і підрозділів цивільного захисту.
1. Організація відбору та вивчення осіб, які приймаються на службу цивільного захисту.
2. Порядок укладення контракту про проходження служби цивільного захисту.
3. Облік кадрів в системі ДСНС України.
1. Присвоєння та позбавлення спеціальних звань, пониження та поновлення у спеціальних званнях.
2. Призначення на посади та переміщення по службі.
3. Надання відпусток особам рядового і начальницького складу.
4. Звільнення зі служби.
5. Особливості пенсійного забезпечення осіб, звільнених зі служби в органах та підрозділах цивільного захисту.
1. Мета та завдання атестування особового складу.
2. Атестаційні комісії органів та підрозділів цивільного захисту.
3. Права та обов'язки начальників при атестуванні особового складу.
4. Порядок організації, підготовки, проведення атестування та затвердження висновку атестаційної комісії. Реалізація висновків атестування.
1. Службова дисципліна, права та обов'язки осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту щодо її додержання.

Політика викладання навчальної дисципліни

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття й не спізнюватися на них;
- систематично брати активну участь у навчальному процесі;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання;
- відпрацьовувати пропущені заняття;
- дотримуватися академічної доброчесності;
- не займатися сторонніми справами на заняттях;
- вислухувати відповіді товаришів, з повагою ставитися до думки інших членів
- колективу.
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань.
- вчасно виконувати й здавати завдання для самостійної роботи.
- у випадку невиконання завдань підсумкова оцінка знижується.
-

Рекомендовані джерела інформації

Основна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 – 1996 р., № 30.
2. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 // Голос України від 20.11.2012 – № 220.

3. Про державну службу: Закон України від 16.12.1993 № 3723-ХІІ // Голос України від 05.01.1994.
4. Про засади запобігання та протидії корупції: Закон України від 7.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України від 07.10.2011 – 2011 р., № 40.
5. Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту: Закон України від 05.03.2009 № 1068-VI // Голос України від 09.04.2009 - № 64.
6. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених зі служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 № 2262-ХІІ // Відомості Верховної Ради України від 21.07.1992 – 1992 р., № 29.
7. Кодекс законів про працю України, затверджений Законом Української РСР від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971 - 1971 р.
8. Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій: Указ Президента України від 16.01.2013 № 20/2013 // Офіційний вісник Президента України від 16.01.2013 – 2013 р., № 2.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 року № 593 «Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2013 року № 413 «Про затвердження переліку сімейних обставин та інших поважних причин, що можуть бути підставою для звільнення громадян з військової служби та із служби осіб рядового і начальницького складу».
11. Наказ МНС України від 06.03.2008 № 177 «Про затвердження Настанови з організації соціально-гуманітарної роботи з особами рядового і начальницького складу та працівниками органів і підрозділів цивільного захисту».
12. Наказ МНС України від 09.06.2008 № 441 «Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування осіб рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту».
13. Наказ МНС України від 01.07.2009 № 444 «Про затвердження Настанови з організації професійної підготовки та післядипломної освіти осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту».
14. Наказ МНС України від 30.01.2012 № 85 «Про порядок обліку правопорушень, подій та грубих дисциплінарних проступків, забезпечення контролю за станом дисципліни та законності в органах і підрозділах цивільного захисту».
15. Наказ МНС України 13.06.2012 № 892 «Про затвердження Порядку звільнення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту від виконання службових обов'язків у разі тимчасової непрацездатності».
16. Наказ ДСНС України від 18.03.2013 № 88 «Про затвердження Порядку оформлення, обліку, використання та зберігання службового посвідчення, Опису і зразка службового посвідчення Державної служби України з надзвичайних ситуацій».

Допоміжна:

17. Організація управління діяльністю з попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій. Навч.-метод. посібник / Горбаченко Ю.М., Грибенюк Г.С., Капля А.М., Кришталь М.А., Кришталь Т.М., Щерба Т.О. За ред. канд. психол. наук, доцента М.А. Кришталя. – Черкаси: АПБ, 2011. – 382 с.
18. Основи державного управління у сфері пожежної безпеки: навч.-метод. посібник / Горбаченко Ю.М., Грибенюк Г.С., Капля А.М., Кришталь М.А., Кришталь

Т.М., Щерба Т.О. За ред. канд. психол. наук, доцента М.А. Кришталя. – Черкаси: АПБ, 2012. – 191 с.

19. Прийняття управлінських рішень: організаційно-психологічний аспект: навч. посіб. / М. М. Білинська, Ю. В. Ковбасюк – К. : НАДУ, 2011. – 232 с.

20. Аналіз державної політики та прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / за заг. ред В. А. Гошовської. – К. : НАДУ, 2010. – 88 с.

21. Мала Н.Т., Процик І.С. Мистецтво прийняття управлінського рішення // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.14. – С. 345–351.

22. Рудьєв В.А. Менеджмент: навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2011. – 312 с.

23. Скібіцька Л.І. Організація праці менеджера: навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 360 с.

24. Свістельник І. Р. Пошук інформації в мережі інтернет : лекція / Свістельник І. Р. - Львів, 2019. – 6 с.

25. Скібіцький О.М. Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 192 с.

26. Тарасов С.С. Механізми здійснення інноваційної кадрової політики / С.С. Тарасов // Вісник Нац. ун-ту цивіл. захисту України, 2018. – Вип. 1 (8). – С. 360–367. – (Серія «Державне управління») (включено до міжнар. бази RePec та до міжнар. наукометричних баз даних Index Copernicus International, Open Aire).

27. Тарасов С.С. Ефективний механізм забезпечення реалізації нової державної кадрової політики / С.С. Тарасов // Вісник Нац. ун-ту цивіл. захисту України, 2018. – Вип. 2 (9). – С. 321–327. – (Серія «Державне управління») (включено до міжнар. бази RePec та до міжнар. наукометричних баз даних Index Copernicus International, Open Aire).

28. Тарасов С.С. Інноваційний механізм державного регулювання кадрового потенціалу / С.С. Тарасов // Публічне управління та митне адміністрування (правонаступник наукового збірника «Вісник Академії митної служби України. Серія: «Державне управління»)). – 2018. – № 1 (18). – С. 141–146.

29. Тарасов С.С. Формування організаційно-правового механізму державного управління кадрової політики [Електронний ресурс] / С.С. Тарасов // Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування : електронне наукове фахове видання ХНТУ. – 2018. – № 2. – Режим доступу: <http://el-zbirn- du.at.ua/>.

30. Тарасов С.С. Організаційний механізм державного управління кадрової політики / С.С. Тарасов // Публічне управління і адміністрування в Україні. – 2019. – Вип. 10. – С. 118–121. – Режим доступу: <http://pag-17journal.iei.od.ua/10-2019>.

31. Тарасов С.С. Государственное регулирование кадрового потенциала [Елект. ресурс] / С.С. Тарасов // East Journal of Security Studies, 2018. – № 3. – С. 21-27. – Режим доступу: <http://nuczu.edu.ua/ukr/nauka/zbirky-naukovykhprats/east-journal-of-security-studies>.

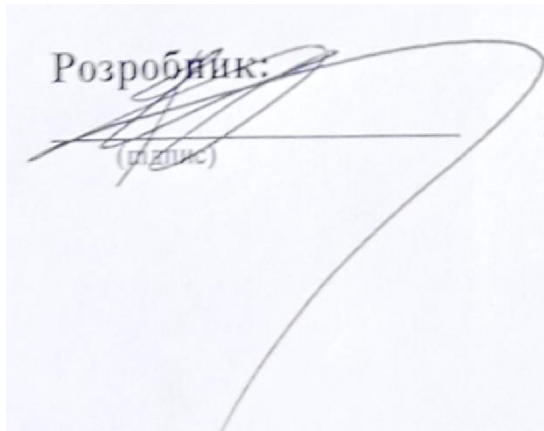
32. Тарасов С. С. Пріоритетні напрямки оптимізації управління процесами цивільного захисту / Ю.М. Горбаченко, Ю.В. Панімащ, С.С. Тарасов /, Збірник наукових праць Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України «Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація», 2021 - Випуск 1 .Том 5 с 50-56

Режим доступу: <http://fire-journal.ck.ua/index.php/fire/article/view/86/117>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.management.com.ua/>

2. <http://blog.management.com.ua/>
3. <http://www.scm.com.ua/uk/>
4. <http://tourlib.net/management.htm>

Сергій ТАРАСОВ

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)